

Účast' a priority Slovenskej republiky na samite NATO v Madride (28. – 30. júna 2022)

Predkladaný materiál obsahuje informáciu o pripravovanom samite Severoatlantickej aliancie, ktorý sa koná v dňoch 28. – 30. júna 2022 v Madride a o pozíciách a prioritách Slovenskej republiky na tomto samite NATO.

Delegáciu Slovenskej republiky bude viesť prezidentka SR Zuzana Čaputová. Súčasťou delegácie budú minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok, minister obrany SR Jaroslav Nad' a stály predstaviteľ SR pri NATO Peter Bátor.

Delegácia SR na samite NATO bude na rokovaní postupovať v súlade s Ústavou SR a so záujmami zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politiky SR vychádzajúc z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2021-2024, Bezpečnostnej stratégie SR, Obrannej stratégie SR a rozhodnutí a záväzkov prijatých SR v Aliancii (rozhodnutia a závery Severoatlantickej rady).

Od samitu sa očakáva niekoľko kľúčových rozhodnutí. Medzi najdôležitejšie bude patriť posilnenie pripravenosti Aliancie brániť svojich členov, osobitne na východnom krídle, vrátane rozsahu a formy vojenskej prítomnosti v tejto časti NATO, ako reakcia na inváziu Ukrajiny zo strany Ruskej federácie. Z pohľadu Slovenska to bude tiež pokračovanie plnenia záväzku investovať do obrany 2% HDP a zvýšenie spoločného financovania Aliancie. Súčasťou balíka rozhodnutí bude aj ďalšia pomoc Ukrajine, podpora zraniteľných partnerov Aliancie v jej susedstve, podpora inováciám, posilnenie odolnosti, obrany proti zbraňam hromadného ničenia, posilnenie kybernetickej obrany a energetickej bezpečnosti a príspevku Aliancie v boji s klimatickými zmenami.

Kľúčovým výstupom samitu v Madride bude nová Strategická koncepcia NATO, ktorá určí strategické priority NATO na nadchádzajúce desaťročie. Súčasťou výstupov zo samitu bude aj samostatná politická Deklarácia reagujúca na aktuálny bezpečnostný vývoj vo svete.

Priority a pozície SR:

- 1. Nová Strategická koncepcia NATO** nahradí súčasnú z roku 2010 a bude nastavená na viac konfrontačné a menej predvídateľné bezpečnostné prostredie. Pre SR je dôležité realistické vyhodnotenie euroatlantického bezpečnostného prostredia a hrozieb a výziev, ktorým spojenci čelia, z čoho bude vychádzať ďalšie prispôbenie Aliancie a kolektívnej obrany. SR zásadne odsudzuje vojenské napadnutie susednej Ukrajiny zo strany Ruska, ktoré sa svojím konaním stalo hlavnou bezpečnostnou hrozbou pre Alianciu a región. SR presadzuje potvrdenie kolektívnej obrany ako hlavného cieľa a úlohy Aliancie, ktorú budú - podporovať dve ďalšie úlohy Aliancie - predchádzanie konfliktov a krízový manažment a kooperatívna bezpečnosť. SR odsudzuje terorizmus vo všetkých jeho podobách a podporí posilnenie spolupráce v boji s ním. Podporí vyhodnocovanie asertívneho správania Číny, vrátane posilňovania jej vojenských spôsobilostí, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a záujmy Aliancie. SR podporí ďalšie opatrenia a iniciatívy NATO na posilňovanie odolnosti spoločností spojencov, osobitne voči kybernetickým, hybridným a informačným hrozbám. Podporí potvrdenie platnosti politiky otvorených dverí Aliancie a ďalšie posilňovanie partnerských dialógov a spolupráce. Osobitnú pozornosť bude venovať klimatickej zmene ako faktoru bezpečnosti a snahe o klimaticky efektívnejšie politiky NATO bez toho, aby bola ohrozená bezpečnosť a obrana Aliancie.
- 2. Adaptácia Aliancie, posilňovanie kolektívnej obrany a zvýšenie dlhodobej vojenskej prítomnosti NATO na východnom krídle** budú jedným z hlavných očakávaných výsledkov samitu. Strategické prostredie je poznačené destabilizáciou bezpečnostného poriadku v Európe, ktorú spôsobila neodôvodniteľná a neospravedliteľná intervencia Ruskej federácie na Ukrajine, ale aj na rastúce geopolitické súperenie, asertívne konanie autoritárskych štátov a pokračujúce regionálne konflikty s dopadom na bezpečnosť euroatlantického priestoru. SR podporuje modernizáciu a adaptáciu Aliancie, ktorá je schopná ďalej naplňovať svoju hlavnú a najdôležitejšiu úlohu - zaistiť kolektívnu obranu pre

všetkých svojich členov a reagovať na výzvy a hrozby zo všetkých strategických smerov. SR podporuje medzinárodný poriadok založený na pravidlách a adaptáciu NATO na klimatické zmeny a technologický pokrok. Kolektívna obrana NATO je hlavným pilierom bezpečnosti a obrany SR. SR na samite NATO v Madride podporí ďalšie posilňovanie zostavy odstrašenia a obrany Aliancie a v rámci nej transformáciu súčasnej predsunutej prítomnosti na dlhodobú predsunutú obranu na východnom krídle NATO schopnú zaistiť obranu jej členov a odradiť potenciálneho agresora. Jej základ bude tvoriť 8 bojových skupín NATO ako predsunutá obrana Aliancie umiestnené v Poľsku, Slovensku, Maďarsku, Litve, Lotyšsku, Estónsku, Bulharsku a Rumunsku. SR podporuje vytvorenie takej predsunutej obrany NATO, ktoré bude vychádzať z osobitostí a individuálnych potrieb spojencov na východnom krídle Aliancie.

3. **Zdieľanie bremena spoločnej obrany** je základným predpokladom solidarity spojencov. SR potvrdí záväzok investovať 2% HDP do obrany. SR do obrany plánuje tento rok investovať 2% HDP, budúci rok 2023 2,1% a v roku 2024 2,2% HDP. Adekvátne vynakladanie zdrojov na obranu je dôležité pre udržanie schopnosti Aliancie poskytovať kolektívne záruky obrany, transatlantického spojenectva a spravodlivého znášania nákladov. SR podporuje aj posilnenie spoločného financovania NATO, najmä kvôli zásadnému nárastu aliančných aktivít a zvýšenému počtu hrozieb a výziev.
4. **Pomoc a podpora Ukrajine** brániť sa voči ruskej agresii predstavuje spoločný cieľ spojencov. Ruská nevyprovokovaná a neospravedlňiteľná vojna voči Ukrajine zásadne zmenila euroatlantické bezpečnostné prostredie. Ukrajina dokáže odolávať ruskej agresii len s vojenskou pomocou zo zahraničia. Aliancia ako organizácia nie je zapojená do vojenskej pomoci s cieľom vyhnúť sa nežiadanej eskalácii konfliktu, ale veľká väčšina spojencov poskytuje vojenskú pomoc Ukrajine individuálne, na základe jej požiadaviek. Koordinácia tejto vojenskej pomoci sa realizuje prostredníctvom vytvorenej medzinárodnej Kontaktnej skupiny na pomoc s obranou Ukrajiny, ktorej je SR členom. SR bude podporovať posilnenie politickej a praktickej pomoci a podpory Ukrajine. Podporuje revíziu programu dlhodobej pomoci NATO pre Ukrajinu (Komplexný balík podporu pre Ukrajinu) a nové partnerské aktivity NATO na Ukrajine. SR stojí za záväzkom z Bukurešti ohľadom budúceho členstva Ukrajiny v NATO a bude rešpektovať slobodné rozhodnutie Ukrajiny ohľadom svojho budúceho zahraničnopolitického a bezpečnostného smerovania a presadzovať politiku, že žiadna tretia strana nemá právo rozhodovať o jej budúcnosti.
5. **Politika otvorených dverí Aliancie** je súčasťou úspešného pôsobenia Aliancie v meniacom sa svete. SR podporuje pokračovanie politiky otvorených dverí NATO pre všetky európske krajiny, ktoré o to prejavia záujem, zdieľajú princípy Aliancie a ktoré sú schopné prispievať k bezpečnosti euroatlantického priestoru. SR víta a podporuje vstup Fínska a Švédska do Aliancie. Je presvedčený, že Fínsko a Švédsko spĺňajú všetky kritériá členstva a posilnia kolektívnu obranu a bezpečnosť v Európe. SR podporuje podpísanie prístupových protokolov a vynaloží úsilie na ich rýchlu ratifikáciu. SR podporuje aj euroatlantické aspirácie Gruzínska, Bosny a Hercegoviny a Ukrajiny.
6. **Rozvíjanie partnerskej politiky NATO** si vyžaduje nové impulzy. SR podporuje posilnenie partnerstiev NATO s tretími krajinami, mechanizmov dialógu a praktickej spolupráce s partnermi a budovanie ich odolnosti a obranných spôsobilostí. Osobitnú pozornosť bude venovať spolupráci NATO s Európskou úniou, ktorá je jeho jedinečným partnerom v oblasti posilňovania bezpečnosti celého euroatlantického priestoru. SR podporuje prijatie tretej Spoločnej deklarácie NATO-EÚ, ktorá stanoví nové oblasti a priority strategickej spolupráce. SR podporí ďalšie posilňovanie spolupráce s ázijsko-tichomorskými partnermi ohľadom spoločných hrozieb ako aj spolupráce s krajinami Blízkeho východu a severnej Afriky a regiónu Sahelu. Bude naďalej podporovať euroatlantickú integráciu krajín Západného Balkánu.
7. **Posilňovanie odolnosti spoločností a Aliancie** je nevyhnutnou odpoveďou na nové bezpečnostné hrozby a výzvy, osobitne hybridné, kybernetické a informačné. SR podporuje ďalšie posilňovanie odolnosti NATO a bude ďalej posilňovať svoju vlastnú odolnosť na národnej úrovni. SR tiež podporí posilňovanie odolnosti partnerských štátov a štátov aspirujúcich na členstvo v NATO.
8. **Účast' SR v misiách, operáciách a aktivitách NATO** je príspevkom SR do posilňovania bezpečnosti a obrany euroatlantického priestoru. SR bude pokračovať v účasti na misii NATO v Iraku (*NATO Mission*

Iraq – NMI) v zmysle požiadaviek NATO za účelom poradenstva a výcviku irackých obranných a bezpečnostných síl. Bude tiež naďalej prispievať do mnohonárodnej bojovej skupiny NATO v Lotyšsku ako súčasť Posilnenej predsunutej prítomnosti Aliancie na východnom krídle vyslanej reagovať na prípadné bezpečnostné hrozby v súlade s čl. 5 Severoatlantickej zmluvy. Okrem toho bude SR v roku 2022 pôsobiť v Stálej námornej skupine NATO (*Standing NATO Maritime Group One – SNMG1*) v podobe zásahového tímu Vojenskej polície SR.

9. **Vytvorenie Inovačného fondu NATO** ponúkne potrebné investície do posilnenia technologickej prevahy NATO. V zmysle prijatej Stratégie 2030 podpíše Slovensko s ďalšími dvadsiatimi spojencami dokument (*Letter of Commitment*), ktorým deklaruje zámer vytvoriť Inovačný fond na podporu start-upov pracujúcich na nových a prelomových technológiách s dvojakým použitím. Fond má za cieľ posilniť inovačný ekosystém a obranné spôsobilosti spojencov. Súbežne s Inovačným fondom bude zriadený civilno-vojenský akcelerátor DIANA, ktorý má za cieľ prepojiť civilných a vojenských expertov s výskumnými inštitúciami, testovacími centrami alebo súkromnými spoločnosťami – inovátormi z krajín NATO.